

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 725. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708757007104/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

Tyboe (tr. 1725), 5.akt, sc.11. – *Synedriet*: egl. bibelsk om det høje råd i Jerusalem; det gode selskab. – *Bon*: (fr.) godt. – *det ny Foretagende*: minder i virkelighedens verden om grundlæggelsen af det venstreorienterede dagblad Politiken i 1884 med Viggo Hørup og kritikeren Edv. Brandes i redaktionen, se Efterskrift s.646.

- 315 *tutti quanti*: (ital.) tutti quanti: allesammen. – *Asylbørn*: børnehjemsbørn.
- 316 *den Messias*: navnet på frelseren, der er profeteret om, som betegnelse for en personlighed, der kan forny samfund og kultur, kunne bl.a. ses både som tema og titel i Viggo Stuckenbergs lille roman *Messias* (1889).
- 317 *Sapientia sat*: (lat., egl. et citat fra komediedigteren Terents ca. 200-159 f.Kr.) det er tilstrækkeligt for den, der forstår. – *han er (...) Kvinde* bag: Bøjgens sidste replik – her lidt ændret – i 2.akt af Henrik Ibsens eventyrspil *Peer Gynt* (1867). – *Tæring*: udmarvende sygdom, især tuberkulose.
- 318 *Eivald (...) Fortrolighed*: se n.t.s.45.

1.III.19

- 319 *va banque*: (af fr.) hasard, hvor alt sættes på spil.
- 320 *Praas*: elendig stump lys. – (*Muldvarp*-)Kaas: kurs (gl.dags, poet.). – *aksle*: tage på, egl. tage over skuldrene.
- 321 *Indtil Jorden (...) paa den*: mundheld fra Peder Syv, fornyet af N.F.S. Grundtvig, her frit varieret.
- 322 *Prokurator*: sagfører, advokat.
- 323 *underkøbt*: bestukket.
- 324 *Boudoir*:- (af fr.) tilhørende dameværelse.

1.III.20

- 325 *Rædslen for det Tomme*: traditionelt udtryk for en forestilling om, at naturen ikke har tomrum; ofte som her brugt psykologisk om en bestemt slags panik. – *Brevtaske(n)*: tegnebog.
- 326 (-)patriciske: storborgerlige. – *en bagatelle*: (fr.) som småting. – *Landauer*: se n.t.s.156.
- 327 *iræ (...) integratio*: (lat., citat fra den romerske komediedigter Terents, ca. 200-259 f.Kr., i komedien *Andria* 3.akt, sc.3) de elskendes vrede er en fornyelse af kærligheden. – *paa nogen Tid*: for en vis tid. – *kon*

fidentiel: fortrolig, fordrende diskretion. – *ventelig*: vistnok, antagelig.

- 328 *Noget til bedste*: en opsparing. – *Middag*: varmt måltid midt på dagen el. om eftermiddagen.

1.III.21

- 329 *ville*: nutid, jf. Efterskrift s.682f.; altså: ville have fortolket = ønsker fortolket. – *Hesten*: rytterstatuen fra 1688 af Chr. V på Kgs. Nytorv, af den franske billedhugger A.C. l'Amoureux. – *Hovedvagten*: bygning på Kgs. Nytorv, centrum for byens militære bevogtning, for parader m.v., nedrevet 1874. Tekstens erindringsperspektiv her og for det flg. må gælde årene omkr. 1860. – *Gæthuset* el. Gjæthuset: gl. kanonstøberi, siden militærskole, nedrevet 1872 for at give plads til opførelsen af det nye Kgl. Teater. – *det gamle Kgl. Theater*: før nybygningen 1874 (af den bygning, der nu kaldes »Gamle Scenes») fandtes den teaterbygning på Kgs. Nytorv, der toges i brug 1748.
- 330 *en masse*: (fr.) som mængde.
- 331 *ganske vist*: måske i betydningen: afgjort, absolut. – *Beskyttelse*: toldbeskyttelse kontra frihandel var stærkt debatteret i perioden, jf. n.t.s.334.
- 333 *Døren (...) Kupé*: kupeerne i datidens tog gik i hele vognens bredde og havde kun yderdør; det var således ikke muligt at forlade en kupé, før toget holdt næste gang.

1.III.22

- 333 *over Korsør*: med tog og færgeforsbindelse vestpå til Jylland og evt. derfra til Hamborg; eller med skib fra Korsør til Kiel. – *Roskilde*: hvor vest- og sydbanen skiltes. – *Masned Sund*: mellem Vordingborg/Masnedø og Lolland-Falster. Indtil Storstrømsbroens åbning 1937 måtte togrejsende sydpå – fx til Gedser og Berlin – først med færge fra Sjælland over Masned Sund. – *Øerne*: Lolland-Falster. – *Westfalen*: i det vestlige Tyskland ved Rhinen.
- 334 *Haupt und Residentsstadt*: (ty.) hovedstad og (konge)residensby. – *Forfatningsstrid*: striden om parlamentarisme, jf. Efterskrift s.644. – *Transit*: udenlandske varers forsendelse til andet udland, fx via *Frihavn*: Den stigende internationale handel bevirkede, ikke mindst i større handels- og industriforetagender, et ønske om, at der i tilslutning til Københavns eksisterende havn anlagdes en frihavn, dvs. en havn uden for dansk toldområde. En anlægslov vedtoges af Rigsda-